



# Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg Årsberetning oktober 2023 til oktober 2024

## Indledning

I denne årsberetning gives først et tilbageblik over DOF's Fuglestationsudvalgs (FSU) arbejde det seneste årti, så en omtale af årets aktiviteter og endelig et kig ind i fremtiden.

I perioden blev der afholdt et virtuelt møde i FSU den 9. december 2023 og et fysisk møde den 13.-14. april 2024 på Skagen Fuglestation.

Yderligere information om FSU (referater m.v.) kan læses på [FSU's hjemmeside](#).

Tilsvarende kan informationer om de tre A-fuglestationers virke læses på [Blåvand Fuglestation](#), [Gedser Fuglestation](#) og [Skagen Fuglestation](#) hjemmesider.



Udvalgsmøde på Skagen Fuglestation 13.-14. april 2024.

## Tilbageblik

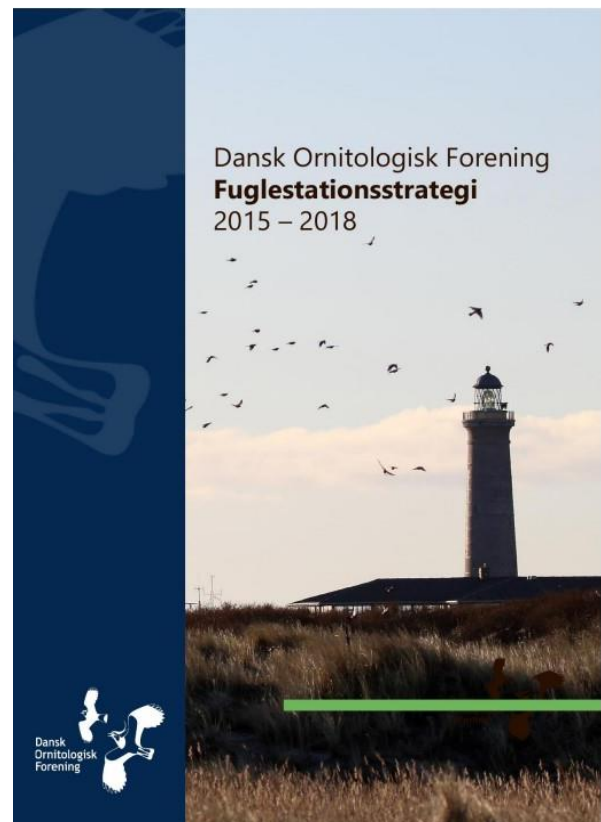
*FSU blev genstartet i 2015*

Ved DOF's efterårsrepræsentantskabsmøde i 2014 tog Ole Friis Larsen og Kim Skelmosen fra hovedbestyrelsen fat i Bo Kayser. Det gamle fuglestationsudvalg havde ikke rigtigt fungeret de foregående år, og da DOF synes, at fuglestationerne er vigtige, ville man gerne have gang i udvalget igen og bad Bo om at forsøge. Derfor blev repræsentanter fra Blåvand, Gedser og Skagen Fuglestation, DOF's Videnskabeligt Udvalg, Danmarks Ringmærkerforening m.fl.

kontaktet for at høre, om de ville være med igen. Det lykkedes at få John Frikke til at påtage sig rollen som formand for udvalget, og så blev det genstartet i 2015.

*To strategiperioder er nu gennemført*

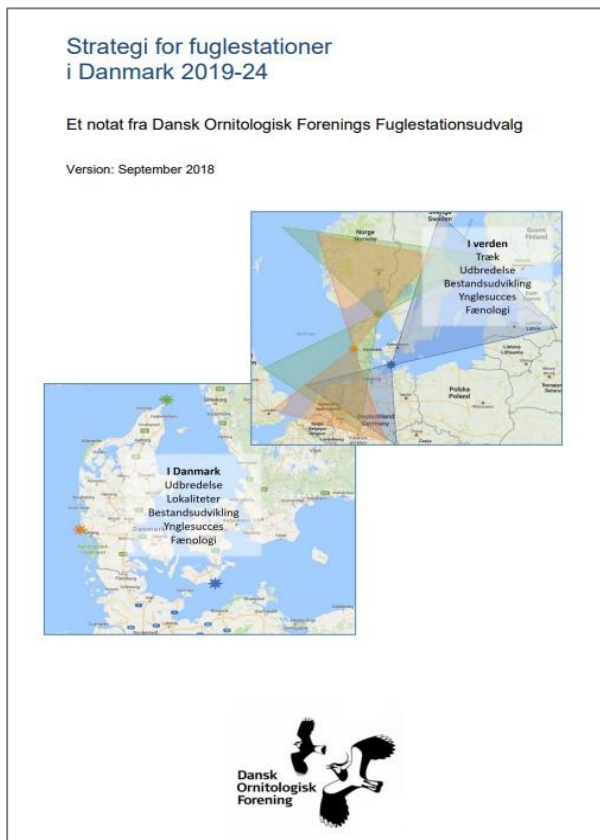
Der var et tydeligt behov for at gøre det klart, hvad formålet med udvalget var, og hvad der skulle til for at nå disse mål. I 2015 blev der som noget af det første udarbejdet en [Fuglestationsstrategi 2015-2018](#). De tre fuglestationerne lavede på baggrund af den overordnede strategi hver deres strategi for, hvordan målene skulle nås.



På baggrund af erfaringerne fra den første planperiode blev [Strategi for fuglestationer i Danmark 2019-24](#) med tilhørende [handleplaner udarbejdet](#).



# Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg Årsberetning oktober 2023 til oktober 2024



Begge strategier blev i sin tid godkendt af DOF's Repræsentantskab.

Det var forskelligt, hvor meget den enkelte fuglestation anvendte selve strateginoterne, men ved afslutningen af hver planperiode viste det sig alligevel, at de i høj grad havde gennemført planernes tiltag.

I løbet af de første ti år blev der gennemført kurser i både ringmærkning og træktælling. Ringmærkerforeningen og Ringmærkningsadministrationen takkes for godt samarbejde.

I seneste planperiode blev der gennemført et generationsskifte i ledelserne af både Blåvand og Gedser Fuglestation.

FSU har sammen med fuglestationerne lavet fælles ansøgninger om støtte til projekter, og har derigennem været med til at finansiere driften af DOF's fuglestationer.

De unge mennesker og den mere europæiske tilgang tiltrak så mange unge til Skagen Fuglestation, at overskuddet derfra kunne fordeles til Blåvand og Gedser.

Som følge af FSU's arbejde er der opstået et tættere samarbejde mellem de tre fuglestationer. Det gælder ikke bare mht. fordeling af frivillige, men også om fx pakkeløsninger med fuglestationsophold rettet mod unge i DOF's lokalafdelinger. Fuglestationernes diætsatser koordineres, og der laves fælles arrangementer såsom EuroBirdwatch.



FSU har også inspireret og opfordret de tre fuglestationer til at bearbejde og publicere resultater baseret på de store datamængder, fuglestationerne indsamler. Det har medført, at der er en voksende interesse for at tage fat i de mange data vedrørende både ringmærkning og trækfugletællinger, som er indsamlet gennem mange år.





# Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg Årsberetning oktober 2023 til oktober 2024

## SJÆLDNE FUGLE I BLÅVANDOMRÅDET med Langli og Filsø af Bent Jakobsen



Foto: Bjørn Frikke

Rapport fra Blåvand Fuglestation

1. udgave

### Efterårstræk af havdykænder ved Gedser Odde 2009-20

BO KAYSER OG FLEMMING PAGH JENSEN



(With a summary in English: Autumn migration of sea ducks at Gedser Odde 2009-2020)

#### Indledning

Mange fugles udbredelser og trækruiter undergår i disse årtier store forandringer som følge af de menneskeskabte klimaændringer. Flere af de vandfugle, der yngler i Nordeuropa og Sibirien, trækker nu senere sydpå (Lehikoinen & Jaatinen 2012), og en del har også afkortet trækket, så mange af fuglene nu overvintrer længere nordpå i Østersøen, formodentlig på grund af havens mindre udbredelse (Lehikoinen et al. 2013, Fox et al. 2019). Andre dele af bestanden overvintrer stadig i danske farvande og længere mod sydvest, hvortil en stor del af dem under trækket passerer gennem Femern Bælt mellem Lolland-Falster og den nordtyske kyst. Falsters sydspids – Gedser Odde – strækker sig langt ud i Femern Bælt, og mange af vandfuglene kommer her tæt ind under land.

Gedser Fuglestation har fulgt udviklingen i efterårstrækket af vandfugle ved Gedser Odde i en længere årrække og mere systematisk fra 2009 og frem med næsten daglige observationer. Resultaterne af 12 års tællinger fra 2009 til 2020 giver mulighed for at efterprøve, om der er sket ændringer i træklets fænologi og i antallet af fortrækende fugle. I denne artikel fokuseres på fire af havdykænderne: Havitt (*Clangula hyemalis*), Ederfugl (*Sco-*

*matia mollissima*), Fløjland (*Melanitta fusca*) og Sortand (*Melanitta nigra*). Disse ænder tilhører alle flywaybestande, der hovedsagelig yngler i Rusland, Finland, Sverige og Estland (Keller et al. 2020). Hvor Havitt og Fløjland har deres hovedovervintringssteder inde i Østersøen øst for Danmark (Nilsson 2016, Dagsys & Hearn 2018), overvintrer en meget stor del af flyway-bestanden af Ederfugl og Sortand i vore farvande (Pihl et al. 2006, Ekroos et al. 2012).

#### Materiale og metode

Observationspunktet på Gedser Odde (54°56'N, 11°57'Ø) ligger 7-8 m over havniveau, og observationerne anvender håndklækket og teleskop. Kun registreringer af trækende fugle fra perioden 11. august – 20. december, benævnt standardperioden, er anvendt. Fra årene 2018-20 har vi benyttet tallene fra de standardiserede trækællinger, der blev gennemført fra en halv time før solopgang og fem timer frem. Fra årene 2009-17 – dvs. inden de standardiserede trækællinger blev iværksat – er der anvendt data fra dage med mindst tre morgentimmens kontinuerlig observation. Fra den enkelte dag er der som oftest kun noteret det samlede antal

Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 116 (2022): 9-16.



### Aktiviteter i 2024

Der er i FSU-regi blevet afholdt et ringmærkningskursus på Gedser Fuglestation. Det var for både begyndere og erfarne, og 12 kursister deltog i det veltillrettede kursus. Kurset var arrangeret i samarbejde med Ringmærkerforeningen og Ringmærknings-administrationen.



Nogle af deltagerne i ringmærkningskurset på Gedser Fuglestation 28.-29. september 2024.



# Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg Årsberetning oktober 2023 til oktober 2024



Observationer af trækfugle for Blåvand Fuglestation på Blåvandshuk.

De unges ophold på fuglestationerne udvikler sig stille og roligt i retning af en feltornitologisk uddannelse, hvor den enkelte frivillige ikke blot fokuserer på enten ringmærkning eller træktælling, men skal deltage i de forskellige dataindsamlings- og formidlingsaktiviteter, som fuglestationerne gennemfører. De fleste af de unge er glade for denne mulighed og synes, de får meget ud af det.

I 2024 beskrev FSU desuden rammerne for 2025-29 i sit udkast til fuglestationsstrategi for perioden. Strategien er fremsendt til fremlæggelse og godkendelse på DOF efterårsrepræsentantskabsmøde i 2024.

## Fuglestationernes rolle fremadrettet

DOF indgår som en brik i den europæiske fugledataindsamling. En del af de data, som DOF bør bidrage med, kan mest hensigtsmæssigt indsamles af fuglestationerne.

Fuglestationerne kan også passende have ansvaret for at tiltrække og uddanne nogle af de frivillige, som fremover skal kunne indsamle de fugledata, som DOF har brug for. De nye frivillige skal gerne kunne tage over fra dem, som har trukket læsset med fugleregistreringer de seneste 30-50 år.

## Kontakt til FSU

Udvalget:

E-mail: [FSU@DOF.DK](mailto:FSU@DOF.DK)

Hjemmeside: <http://www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/fuglestationsudvalg>

Formand: John Frikke, tlf. 20 42 62 65,  
e-mail: [john.frikke@mail.dk](mailto:john.frikke@mail.dk)

Næstformand: Bo Kayser, tlf. 51 34 62 78,  
e-mail: [bo.kayser@gmail.com](mailto:bo.kayser@gmail.com)



**GEDSER**  
FUGLESTATION

